

Bůh, sex a manželství

Dobrá zpráva pro rozum i srdce

P. Karel Skočovský

3. Co lidské tělo šeptá o Bohu

Motto:

„[Kristus] vystoupil na katedru kříže a předal nám své učení, které napsal na svém těle. Udělal ze sebe knihu, jejíž písmena jsou tak viditelná, že je každý člověk může dokonale číst i přes slabost svého rozumu a svého zraku.“

Sv. Kateřina Sienská, Listy, č. 318

„Když vidíme tvého narozeného Syna, vidíme tebe, Bože neviditelný, a jsme uchvázeni láskou k tobě.“ (Preface 1. o Narození Páně)

Hlavní myšlenky:

- **Lidské tělo má svou vlastní řeč, která pochází od Boha** (Bůh totiž stvořil člověka ke svému obrazu) **a k Bohu odkazuje, o Bohu hovoří.**
- Bohu hovoří jak tělo muže a ženy každé zvlášť, tak (především) společně – když vytvářejí společenství lásky a života: „jedno tělo“. Manželská láska (vyjádřená i tělesně) je tak obrazem (i když velmi, velmi nedokonalým) lásky Boží Trojice.
- **Tělo muže a ženy zjevuje** (vzpomeňte na 1. díl seriálu):
 - Kdo je Bůh (Společenství lásky a života);
 - jaké je naše povolání (darovat se v lásce druhým);
 - jaký je Boží plán s člověkem (darovat se nám v Kristu – Ženichovi);
 - jaký je konečný smysl našeho života (darovat se v lásce Bohu).
- Jedinečným způsobem „mluví“ o Bohu tělo Ježíše Krista na kříži. **Právě tělo Kristovo je ta nejlepší teo-logie („řeč o Bohu“).**
- Tělo Kristovo na kříži hovoří o **lásce Božího Syna k Otci** [„Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ (Lk 23,46; ČEP)] i **lásce Krista-Ženicha k církvi-nevěstě** [„To je mé tělo, které se za vás vydává.“ (Lk 22,19; ČKP)]. Svatý Řehoř Veliký to vyjadřuje následovně: „To, jak miluji svého Otce, ukazuji tím, s jak velkou láskou umírám za své ovce.“

Otázky k diskusi a dalšímu promýšlení:

1. **Slyšeli jste někdy pojem „teologie těla“?** V jaké souvislosti? Co ve vás vyvolává?
2. **Uvažovali jste někdy nad tím, že by vaše tělo mohlo něco „říkat“ o Bohu?** Zažili jste někdy situaci, kdy k vám tělo druhého nějak promlouvalo o Bohu? Napadlo vás někdy uvažovat o tom, že tělo je Božím „prorokem“?
3. **Je pro vás vaše tělo někdy překážkou ve vztahu k Bohu?** Kdy? Pomáhá vám naopak tělo při modlitbě? Modlíte se tělem?

4. **Vnímáte své tělo jako Boží dar?** Poděkovali jste za něj někdy Bohu?
5. **Uvažovali jste někdy nad skutečností, že váš život pochází přímo od Boha?** (Bůh v okamžiku početí tvoří nesmrtelnou duši člověka.)
6. V umění bývají díla mimo jiné ceněna na základě toho, kdo je jejich tvůrcem. **Uvažovali jste někdy o tom, že jste „Boží umělecké dílo“?**
7. **Rozjímali jste někdy nad Kristovým tělem na kříži?** Co ve vás pohled na Kristovo zmučené tělo vyvolává? Hovoří k vám?
8. **Co ve vás vyvolávají Kristova slova: „Toto je moje tělo, které se za vás vydává“?**
9. Bůh je neviditelný. **Přemýšleli jste ale někdy o tom, že díky vtělení Božího Syna, díky tělu Kristovu, se pro nás Bůh stává viditelným?**
10. Co ve vás vyvolává pohled na malého Ježíška v jesličkách?

Doporučené zdroje:

- Healyová, M.: **Muži a ženy jsou z ráje. Praha: Paulínky 2009.**
- West, C.: **Teologie těla pro začátečníky. Praha: Paulínky 2010.**
- Kohut, P. V.: **...aby se tělo stalo slovem. Communio 4 (2006), str. 367-382.**
- **Kolektiv autorů: Učit se milovat. Praha: Paulínky 2015.**

Doplňující texty:

1. Z Teologie těla sv. Jana Pavla II.:

„Protože se Boží Slovo stalo tělem, tělo vstoupilo do teologie (...) hlavní branou“ (2. dubna 1980).

„Tělo, a pouze ono, je schopno učinit viditelným, co je neviditelné: duchovní a božské. Bylo stvořeno, aby přenášelo do viditelné skutečnosti světa tajemství skryté od věčnosti v Bohu, a tak bylo jeho znamením“ (20. února 1980).

„Člověk se nestává Božím obrazem ani tak v momentu samoty, jako spíše v momentu společenství“ (14. listopadu 1979).

2. „Slovo se stalo tělem, aby se tělo stalo slovem“

Zmíněným axiomem si (...) dovoluji tvrdit, že ženské i mužské tělo je na základě tajemství Vtělení povoláno k tomu, aby bylo jednak slovem k druhému a o druhém (ve smyslu jazyka lidské lásky a zároveň výpovědi o totožnosti osoby opačného pohlaví), a zároveň slovem k Druhému a o Druhém (ve smyslu jazyka modlitby a výpovědi o Bohu, obrazu Boha). Chci naznačit, že lidské tělo je a má se stále více stávat slovem k druhému člověku a o člověku a také slovem k Bohu a o Bohu.

Pramen: Pavel Vojtěch Kohut: ... aby se tělo stalo slovem. Communio 4 (2006), str. 367-368.

3. Co tělo šeptá o Bohu a... o nás samých

Řeč těla nám v první řadě sděluje, že nejsme osamocenými bytostmi. Prostřednictvím těla se náš život zviditelňuje ostatním a vnější události zasahují naše nitro. Prostřednictvím těla jsme součástí světa, která nás obklopuje. Díky němu také chápeme, že jsme si sami

nedarovali život: naše tělo se obdivuhodným způsobem utvářelo v lůně naší matky. Tělo nás vybízí, abychom přemýšleli nad svým původem – odkud pocházíme? A tělo nám slovy Bible odpovídá: „Tvé ruce [Bože] mě ztvárnily (Jób 10,8); vytvořil jsem tě v životě matky...“ (srov. Jer 1,5). (...)

Na našem těle jsou viditelné stopy toho, který nás utvářel, Stvořitele, který konal skrze lásku našich rodičů. Proto naše **tělo na prvním místě „říká“, že jsme byli stvořeni, že jsme „synové a dcery“**. (...)

Tělo nám také sděluje mnohé o lidech, kteří nás obklopují, a dovoluje nám vést s nimi dialog. Natažená ruka je znamením pomoci, úsměv je znamením souhlasu, objetí je gestem přijetí. V setkání muže a ženy nám tělo umožňuje projevit lásku maximálním způsobem, a to až tak, že se stáváme jedním tělem. **Tělo, ve kterém prožíváme svou intimitu, nás otevírá intimitě druhých a dovoluje nám sdílet s nimi jeden svět.**

Proto nás tělo zve k objevení toho druhého a jeho přijetí v nás. V setkání muže a ženy tělo hovoří skrze sexualitu, jazykem manželské lásky. Ten je (...) těžké se naučit – komunikovat jím je umění. Pouze ten, kdo ho plynule ovládá, kdo se vyhne pravopisným chybám a použije správná slova, dokáže v plnosti lásky využít všechny jeho možnosti.

Nyní už chápeme, proč je tělo pro člověka tak důležité – protože je schopné vyjádřit lásku. **Připomíná nám, že z lásky pocházíme a k lásce směřujeme.** Připomíná nám, že náš život přináší ovoce v lásce.

V prvním Janově listě (1 Jan 4,8) čteme, že *Bůh je láska*, není to nějaká vzdálená, osamocená a do sebe uzavřená bytost. Je naopak úplnou a věčnou láskou mezi Otcem a Synem, kteří jsou sjednoceni v Duchu Svatém. Bůh nežije v monologu, ale v neustálém dialogu lásky a života. **A toto tajemství svého vnitřního života chtěl sdílet i nám skrze tělo** – do těla je možné vepsat Boží obraz, protože Bůh je láska. Když přijímáme své tělo s vděčností, vítáme ho jako dar, když jím vyjadřujeme ostatním lásku, akceptaci a pomoc, pak do něho Bůh otiskuje svoji pečeť, stává se skrze něj viditelným a projevuje se ve světě. Tehdy jsme mu podobní.

Pramen: Papežský institut Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny: Učit se milovat. 30 otázek, jak nepokazit to nejdůležitější dobrodružství v životě. Paulínky, Praha 2015, str. 20-25. Překlad: Kateřina Bláhová a Karel Skočovský. Zdůraznění přidáno.